

INUIT ATAQATIGIIT

INATISARTUNI

FM 2014/134
20. maj 2014
Sara Olsvig

Forslag til Inatsisartutbeslutning om udtalelse om ikrafttræden for Grønland af Lov for Grønland om udlændinges adgang til opholds- og arbejdstilladelse i anlægsfasen af storskalaprojekter.

(Naalakkersuisoq for Erhverv og Råstoffer)

Det er vigtigt for landet, at vi får rammeloavgivningerne omkring vores erhverv på plads, og det er vigtigt, at der er bred politisk enighed om disse rammeloavgivninger. Der skal være tiltro til at rammeloavgivningerne gælder uanset hvem der sidder ved magten. Der er brug for stabilitet.

For at sikre at storskalaloven skal fungerer efter hensigten er det nødvendigt at ændre i den danske udlændingelov. Dette område er nemlig stadig under dansk ansvar. Derfor skal vi behandle de ændringer i dag. Det handler om, at vi kan sikre meddelelse af opholds- og arbejdstilladelser på en smidig og hurtig måde, hvis der skal bruges et stort antal arbejdere udefra i forbindelse med anlægsfasen af storskalaprojekter.

Inuit Ataqatigiit støtter denne ændring af udlændingeloven. Men ikke hvis det bliver på bekostning af Grønlands kompetencer og ansvarsområder.

I bemærkningerne til denne danske lov er der indarbejdet et afsnit om sjældne jordarter. Den danske regering skriver, at godkendelse af opholds- og arbejdstilladelser forudsætter at der opnås enighed mellem Naalakkersuisut og regeringen om gensidig informationsudveksling om sådanne projekter.

Det kan måske lyde mildt og forståeligt, men Inuit Ataqatigiit mener det er uacceptabelt, at lægge den slags klausuler ind. Også selvom det kun er i bemærkningerne til loven. Bemærkningerne er grundlaget for, hvordan loven skal læses, og er lige så vigtige som selve lovteksten.

Inuit Ataqatigiit mener ikke at godkendelse af ansøgninger om opholds- og arbejdstilladelser har noget at gøre med informationsniveauet mellem Naalakkersuisut og regeringen om projekter vedrørende sjældne jordarter.

For det første går bemærkningerne på kompromis med selvstyreloven, hvor det fremgår klart, at Grønland har den udøvende og lovgivende magt på råstofområdet, og det gælder uanset hvilke mineraler der er tale om.

For det andet er det uforståeligt, at der pludselig blandes specifikke mineraler ind i en udlændingelov, som handler om opholds- og arbejdstilladelser. Det er en stærkt uhensigtsmæssig sammenblanding af tingene og det skaber uklarhed over, hvem der har kompetencen. Både for os selv internt i Rigsfællesskabet, og for erhvervslivet, selskaber og investorer som skal forholde til denne lov.

For det tredje - hvad så med sjældne jordarter projekter der ikke er storskalaprojekter? Ændringerne i udlændingeloven gælder jo kun for storskalaprojekter. Betyder det så at vi kan forvente nye klausuler i alle mulige andre love også? Det virker meget uigennemtænkt og vi bevæger os ud på en glidebane, hvis vi tillader den formulering den danske stat lægger op til.

Vi anser den måde denne lov er fremsat på, og den tekst som er i bemærkningerne for udtryk for dårlig regeringsførelse.

Der skal selvfølgelig samarbejdes om sikkerhedspolitik. Det er vi helt enige i. Men god regeringsførelse ville være at lave en klar aftale mellem Grønland og Danmark om sikkerhedspolitik i forbindelse med råstofudvinding generelt, i stedet for at snige klausuler ind i tilfældig lovgivning.

Selve processen omkring fremsættelsen af denne lov er også under al kritik.

Folketinget vil allerede have førstebehandlet loven nu, uden at have viden om hvad Inatsisartut bliver enige om. Det er dybt uhensigtsmæssigt.

Samtidig har Inatsisartut og det øvrige grønlandske samfund først fået lovteksten og bemærkningerne meget sent og faktisk først en uge efter, at Folketinget modtog teksten.

Derudover har høringsfristen på loven været urimeligt kort. Otte dage er ikke nok. Særligt med tanke på den store effekt en godkendelse af loven vil have.

Søndag aften, altså for to dage siden, var høringsssvarene endnu ikke offentliggjorte. Først da vi selv efterlyste høringsssvar fik vi fat i høringssvaret fra SIK, og her kan vi se at heller ikke SIK finder det acceptabelt, at der indsættes klausuler om sjældne jordarter i denne lov. Vi kræver at se høringsvarerne fra andre parter inden Inatsisartut færdiggør arbejdet med denne lov.

Fra Inuit Ataqatigiit finder vi det uacceptabelt, at vi endnu engang står i en situation, hvor en så vigtig lov skal:

- 1) Hastebehandles på bekostning af behørig høringsperiode
- 2) Parallelbehandles således, at Folketinget ved sin førstebehandling ikke har mulighed for at vide, hvad Inatsisartut har konkluderet ved sin behandling af loven
- 3) Bliver fremsat og sendes i behandling i Folketinget inden Inatsisartut har modtaget de fornødne dokumenter, og derfor ikke kan begynde sin stillingtagen til loven forud for behandlingen af denne

Lad os nu sikre os, at vi ikke leverer kompetence tilbage til Danmark. Vi er nået så langt med selvstyreaftalen og vi skal ikke begynde at gå på kompromis med den kompetencefordeling vi har været fælles med Danmark om at aftale.

Til allersidst vil vi udtrykke vores forundring over, at der i bemærkningerne til loven står, at udenlandske arbejdstageres løn i henhold til storskalaloven "ikke svarer til de løn- og ansættelsesvilkår, der er sædvanlige i Grønland i dag". På baggrund af, at storskalaloven netop gør det klart, at udenlandske arbejdstagere ikke skal forskelsbehandles finder vi denne formulering misvisende, uheldig og forvirrende for læseren og vi ønsker denne formulering taget ud af bemærkningerne til loven.

Det virker som om mange af de danske politikere først flere år efter selvstyreaftalen er indgået har opdaget hvad den indeholder. Vi skal ikke lade os trækkerundt i manegen bare fordi en række danske partier pludselig syntes der skal lægges klausuler ind tilfældig lovgivning.

Vi må stå fast på vores ret og kræve, at teksten om sjældne jordarter tages ud af lovbemærkningerne.

Vi anbefaler på det kraftigste, at sagen behandles i relevant udvalg inden andenbehandlingen og håber, at et flertal vil være enige i dette.

Qujanaq.